

СТАТИСТИКА НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ - ХРОНОЛОГИЯ НА РАЗВИТИЕТО

Станимира Косекова*

УВОД Независимо от това дали ги наричаме пазарни цени, цени на дребно или потребителски цени, всеки човек се интересува колко струват стоките, които купува, и услугите, които ползва, за да задоволи личните си потребности. И не само това, много често той си задава въпроси като "с колко са поскъпнали тези стоки и услуги?", "защо сега отделям повече пари за същите хранителни продукти, отколкото преди месец?" и т.н. Статистиката на потребителските цени дава отговор на тези въпроси, като се изчисляват средни цени и индекси на цените. Индексът на потребителските цени (ИПЦ) измерва общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично потребление. Чрез него може да се оцени какъв е процентът на инфлация в страната. ИПЦ представлява важен статистически показател за вземането на макроикономически решения, особено в областта на паричната политика и има широко приложение в дейностите на държавното управление и бизнеса, както и на обикновените домакинства.

Изложението е разделено на няколко части. Включен е кратък преглед на развитието на статистиката на пазарните цени (цените на дребно) от самото начало на официалната статистика в България, като са обособени два периода - 1881-1945 и 1945-1989 година. По-подробно се проследява развитието на статистиката на потребителските цени от основаването ѝ през 1990 до 2005 г. и в общ план са очертани бъдещите насоки в развитието ѝ.

СТАТИСТИКАТА НА ПАЗАРНИТЕ ЦЕНИ - 1881-1945 ГОДИНА

През 1881 г. в Княжество България започва да се провежда наблюдение на пазарните цени (цените на

дребно), като се събират сведения за цените на домашните животни и на по-важните предмети за живеене. Това е едно от първите статистически изследвания на официалната статистика на България. Първоначално данни

* Главен експерт в отдел "Статистика на потребителските цени и ППС" в Националния статистически институт, София, ул. "П. Волов" № 2; e-mail: skosekova@nsi.bg.